

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BAMIDBAR • MAAMAR 20

ביאור ע"פ ואהיה אצלו אמן

An explanation of “And I was
with Him as a nursling (amon)”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likkutei-torah/bamidbar/20/

1 ביאור ע"פ ואהיה אצלו אמן

An explanation of [the verse] "And I was with Him as a nursling (amon)."

2 א הנה ענין סה"ע הוא בחי' מוחין דיניקה והוא בחי' מיתוק הגבורות. ונעשה ע"י מיתוק הגבורות באדם שהוא בחינת אתכפא ואתהפכא כי הקליפות שרשם בחינת גבורות.

1. Now, the Counting of the Omer is the level of the mochin of nursing (mochin de-yenikah), and it is the level of the sweetening of the Gevuros (restraints). And it comes about through the sweetening of the Gevuros in man, which is the level of subduing and transforming (iskafya and is'hapcha); for the kelipos (husks), their root is the level of Gevuros.

ולכן בחינת לאכפא לסט"א ולאהפכא מחשוכא לנהורא הוא ענין מיתוק הגבורות, ויעקב חבל נחלתו כתיב וכמשל החבל שראשו אחד קשור למעלה וקצהו למטה שע"י

Therefore the level of subduing the sitra achra (the other side) and transforming darkness into light is the matter of the sweetening of the Gevuros. And it is written, "Yaakov is the rope of His inheritance": it is like the analogy of a rope whose one end is tied above and its [other] end below, so that through

שמושך החבל מלמטה נמשך כמ"כ למעלה, כך ע"י המתקת הגבורות הנ"ל באדם מעורר ג"כ למעלה שיתמתקו הגבורות, ופ"י וענין המיתוק היינו שהגבורות עצמן נעשים מתוקים,

one's pulling the rope from below, it is likewise drawn above. So too, through the sweetening of the Gevuros in man mentioned above, one also arouses above that the Gevuros be sweetened. And the meaning and substance of the sweetening is that the Gevuros themselves become sweet,

כמו עד"מ שממתיקים מאכל חמוץ הרי גם הוא עצמו בחינת מאכל רק שהוא חמוץ ועתה ממתיקים אותו ואז נעשה מרקחת ומשיב הנפש. כך בחי' מיתוק הגבורות שהם עצמן מתמתקים ואז הם מעולים ומשובחים יותר.

as, by way of analogy, when one sweetens a sour food: it too is itself in the category of food, only it is sour, and now one sweetens it, and then it becomes a confection and restores the soul. So too the level of the sweetening of the Gevuros: they themselves become sweetened, and then they are more excellent and more praiseworthy.

3 וזהו בחי' מוחין דיניקה כמשל דם נעקר ונעשה חלב שהדם עצמו שהוא בחי' גבורות נהפך לחלב חוורתא חסדים כו'.

And this is the level of the mochin of nursing, as in the analogy of “blood is decomposed and becomes milk”: the blood itself, which is the level of Gevuros (restraints), is transformed into milk, whiteness, Chasadim (kindnesses), etc.

וזהו ענין מ"ד ימי ספירת העומר משביעי של פסח עד שבועות. כי שש"פ הוא לידת הנשמות ואחר הלידה הוא בחי' יניקה הגדלת המדות. וזהו כמ"ש והניף את העומר כו' לרצונכם.

And this is the matter of the forty-four days of the Counting of the Omer, from the seventh day of Pesach until Shavuot. For the seventh day of Pesach is the birth of the souls, and after the birth comes the level of nursing, the growth of the emotive attributes (middos). And this is as is written, “And he shall wave the omer, etc., for your favor (lirtzonchem).”

היינו שעיקר המכוון להפך הרצון והמדות שבנפש הבהמית שתהיינה לה' ואז הם משובחות יותר ממדות שבנפש האלקית וע"ז ארז"ל טוב זה יצ"ט מאד זה יצה"ר

That is, the main intent is to transform the will and the emotive attributes of the animal soul so that they be for G-d; and then they are more praiseworthy than the attributes of the G-dly soul. And about this our Sages, of blessed memory, said: “‘Good’ — this is the good inclination; ‘very’ — this is the evil inclination.”

(ועיין בזהר פ' יתרו דס"ח ע"ב ובפ"י הרמ"ז שם) ומטעם זה ג"כ ארז"ל במקום שבעלי תשובה עומדים כו' ונודע שאין פ"י תשובה על עבירות דוקא

(And see the Zohar, Parshas Yisro, folio 68b, and the commentary of the Ramaz there.) And for this reason too our Sages, of blessed memory, said, “In the place where penitents (baalei teshuvah) stand, etc.” And it is known that teshuvah (return) does not refer specifically to sins;

אלא שצ"ל בכל אדם כל ימיו בתשובה להתקרב לה' בבחינת פב"פ והיינו ע"י להפך הרצון והמדות מבחי' יש כו'.

rather, every person must be in teshuvah all his days, to draw close to G-d in the manner of face to face; and this is through transforming the will and the emotive attributes from the level of “something” (yesh), etc.

4 והטעם בזה שע"י בירור מדות נה"ב נקי טוב מאד הוא משום שהמדות שבנה"ב מצד עצם מציאותן הן תקיפים וחזקים יותר ממדות שבנפש האלקית כיתרון הגבורה בבהמה מבאדם אלא שהיא בהמה.

And the reason that through the refinement of the attributes of the animal soul [this] is called "very good" is that the attributes of the animal soul, by virtue of their very existence, are mightier and stronger than the attributes of the G-dly soul, like the advantage of strength in an animal over [that] in a man, except that it is an animal.

אבל כשהבהמה נכלל בבחי' אדם אזי הוא רב כחו מאד כי שרשם מבחי' פני אריה פני שור שאהבתם ויראתם גדולה לאין שיעור וכמ"ש בזהר בהעלתך

But when the animal is included in the level of man, then its power is very great; for their root is from the level of "the face of the lion" [and] "the face of the ox," whose love and awe are immeasurably great, as is written in the Zohar, [Parshas] Beha'aloscha

(דף קנ"ד א') ש"ע אלף אריוותא סוחרנא דהאי אריה כו' כד געי האי אריה מזדעזעין רקיעין כו'.

(folio 154a): "Three hundred and seventy thousand lions surround this lion, etc.; when this lion roars, the firmaments tremble, etc."

והטעם בכ"ז הוא כי גם בעולם התיקון עצמו שרש המדות הוא למעלה מהשכל כי או"א במזלא תליין

And the reason for all this is that even in the World of Tikkun (Rectification) itself, the root of the emotive attributes (middos) is above intellect; for Abba and Imma (Chochmah and Binah) "are suspended from the Mazla,"

אבל ז"א בעתיקא אחיד ותליא רק שיציאותו והתגלותו הוא ע"י בינה וכמשל בן זכר שאע"פ שמתגדל ברחם האם ומשם נולד עכ"ז הרי עצמותו נלקח מלמעלה ממנה כו'

but Z'eir Anpin (the emotive attributes) "is attached to and suspended from Atika"; only its emergence and revelation is through Binah (understanding). It is like the analogy of a male child: although he grows in the mother's womb and is born from there, nevertheless his essence is taken from above her, etc.

[ולפעמים ג"כ יפה כח הבן מכח האב ועמ"ש בד"ה להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה בפ' יתרו].

[And sometimes, too, "the power of the son is greater than the power of the father." And see what is written in the discourse beginning "To understand the explanation of the matter, 'The Patriarchs are themselves the Chariot,'" in Parshas Yisro.]

5 והנה זהו אפילו במדות דז"א דתיקון. וכ"ש בירור המדות שמעולם התהו כו'. שכשמתבררים מהשבירה
הר"י כחם רב מאד

Now, this is so even in the attributes of Z'eir Anpin of Tikkun. All the more so the refinement of the attributes that are from the World of Tohu (Chaos), etc.: when they are refined from the shattering, their power is very great.

וזהו ענין מיתוק הגבורות וזהו פי' לרצונכם כו'. ומי הוא הממתיק אותן היינו בחי' החסדים.

And this is the matter of the sweetening of the Gevuros, and this is the meaning of "for your favor (lirtzonchem), etc." And who is it that sweetens them? It is the level of the Chasadim.

6 והנה הי"ח הן מחדש שבחסד עד חסד שבהוד כי החסדים דיסוד ומל' הם רק כללות הי"ח וכללות דכללות
כמ"ש בפע"ח בכוונות דהו"ר והי"ח אלו זהו הי' ימים דספירת העומר שלפני שביעי של פסח.

Now, the five Chasadim (kindnesses) are from Chesed that is in Chesed to Chesed that is in Hod; for the Chasadim of Yesod and Malchus are only the general and collective expression (klalus) of the five Chasadim, and the general expression of the general expression, as is written in Pri Etz Chaim, in the intentions (kavanos) of Hoshana Rabbah. And these five Chasadim are the five days of the Counting of the Omer before the seventh day of Pesach.

7 ויום ראשון דפסח הוא בחי' מוחין דאוי"א מקור המדות ולכן גומרים בו את ההלל. משא"כ יום ב' דפסח
מתחיל ספה"ע הוא בחי' המדות.

And the first day of Pesach is the level of the mochin of Abba and Imma (Chochmah and Binah), the source of the emotive attributes (middos); therefore we recite the complete Hallel on it. Whereas the second day of Pesach, [when] the Counting of the Omer begins, is the level of the emotive attributes.

ולכן בא"י אין גומרים את ההלל ביום ב', והנה בשביעי של פסח שהוא בחי' לידת הנשמות כבריאה
אשר שם יש יניקת החיצונים ע"כ צ"ל מיתוק הגבורות ע"י אתכפיה ואתהפכא שהאדם מזכך מדותיו
כו'

Therefore in the Land of Israel the complete Hallel is not recited on the second day. Now, on the seventh day of Pesach, which is the level of the birth of the souls in the World of Beriah (Creation), where the external forces draw nourishment, therefore there must be the sweetening of the Gevuros through subduing and transforming, in which a person refines his emotive attributes, etc.

והי' ימים שלפני שביעי של פסח הם בבחי' אצילות ששם כתיב לא יגורך רע והם הי"ח הממתיקים הגבורות כו'.

But the five days before the seventh day of Pesach are at the level of the World of Atzilus (Emanation), of which it is written, "Evil shall not dwell with You"; and they are the five Chasadim that sweeten the Gevuros, etc.

8 והנה ספה"ע הוא בחי' מוחין דיניקה ועד"מ החלב מגדל אברי הולד כך המדות הם בבחי' קטנות כמו שהיו בתהו בבחי' נקודות וע"י החלב נעשה הגדלת המדות.

Now, the Counting of the Omer is the level of the mochin of nursing. And just as, by way of analogy, milk makes the limbs of the infant grow, so the emotive attributes (middos) are in a state of smallness (katnus), as they were in Tohu, in the form of points (nekudos); and through the milk the growth of the attributes comes about.

ששבעה מדות נעשים שבועה שבועות לפי שכל אי מתכללת משבעה וע"כ בכל מדה יש ז' ימים.

For the seven attributes become seven weeks, since each one comprises seven; and therefore in each attribute there are seven days.

וזהו ענין ההגדלה [ועמ"ש ע"פ שתיתי ייני עם חלבי]. ועי"ז נעשים כלי קיבול רחב לקבל התורה בשבועות הוא בחי' ואהי' אצלו אמון כו' שתי הלחם כו':

And this is the matter of the growth [and see what is written on the verse "I have drunk my wine with my milk"]. And through this they become a broad vessel of reception to receive the Torah on Shavuos, which is the level of "And I was with Him as a nursling (amon), etc.," the two loaves, etc.

9 ב וענין ואהיה שעשועים. יובן בהקדים מ"ש בדוד זמירות היו לי חוקיך ונענש ע"ז. ויש להקדים ענין אור אי"ס ב"ה.

2. And the meaning of "and I was a delight (sha'ashuim)" will be understood by first introducing what is written regarding David, "Your statutes have been songs to me," and he was punished for this. And one must first introduce the matter of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He.

כי הנה אנו רואים למטה שהתענוג הוא הגדול ורב מכל כחות הנפש והוא ראש ומקור וחיות לכל דבר.

For we see below that delight is the greatest and most abundant of all the powers of the soul, and it is the head, source and life-force of everything.

10 וכמו שאנו רואים עוצם ריבוי מיני תענוגים שיש תענוג בראיה ותענוג בשמיעה ובריה ודבור וטעם

As we see the immense multitude of kinds of delights: there is delight in sight, and delight in hearing, and in smell, speech and taste;

וכן בכל מין ממינים אלו יש ריבוי בחיי תענוגים שיש כמה מיני מטעמים שאין טעם אחד דומה לחבירו והטעם הוא מעולם התענוג כו'

and likewise in each kind of these kinds there are many varieties of delights, for there are many kinds of delicacies, no one taste resembling another, and the taste is from the world of delight, etc.

וכן יש תענוגים רוחניים כמו התענוג מהשכל ודבר חכמה כו'. נמצא התענוג שלמטה הוא עצום ורב מכל כחות הנפש.

And likewise there are spiritual delights, such as the delight from intellect and a word of wisdom, etc. It follows that delight below is mightier and greater than all the powers of the soul.

11 וכל בחיי התענוג שבעוה"ז בכללו הוא רק מהשכירה שנפל פסולת כו' ואין ערוך מהות התענוג שבעוה"ז למהות התענוג שבג"ע התחתון כו' וגבוה מעל גבוה כו' אבל אור א"ס ב"ה נקי מקור התענוגים.

And the whole level of delight in this world, as a whole, is only from the shattering, in which dross fell, etc.; and there is no comparison between the essence of the delight in this world and the essence of the delight in the lower Gan Eden, etc., "and higher above higher," etc. But the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, is called "the source of delights."

12 והיינו אור וזיו גילוי א"ס ב"ה ולא עצמותו שבעצמותו לא שייך לומר כן. רק בבחי' האור שייך לומר מקור התענוגים והתגלותו הוא בחכמה הנקרא עדן ע"י צמצום רב ועצום

That is, the light and radiance of the revelation of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, and not His essence, for of His essence it is not applicable to say so. Only of the level of the light is it applicable to say "source of delights." And its revelation is in Chochmah (wisdom), which is called Eden, through a great and immense tzimtzum (contraction);

כי כדי להיות נמשך הארה בחכמה שהוא מקור להשגות הנשמות שאין ערוך אליו ית' צ"ל צמצום רב. שע"י נשתנה ממהות למהות שאין מהות התענוג המתגלה בחכמה מערך מהות מקור התענוגים.

for in order for a glow to be drawn into Chochmah, which is the source of the comprehensions of the souls, which bear no comparison to Him, may He be blessed, there must be a great tzimtzum, through which it is changed from one essence to another, so that the essence of the delight that is revealed in Chochmah is not of the order of the essence of the source of delights.

כ"א עד"מ השערות הנמשכים מן המוח שהם בחי' מותרות מותר' מוחין עד שיכול לקוץ ולגלח השערות משא"כ קרום של מוח אם ניקב טרפה.

Rather, by way of analogy, [it is like] the hairs that are drawn from the brain, which are the level of superfluities, the superfluities of the brain, to the extent that one can cut and shave the hairs; whereas the membrane of the brain, if it is perforated, [the animal] is tereifah (fatally defective).

13 והיינו לפי שהשערות נמשכים מהגלגלת החופה ומכסה על המוחין. וכך למעלה בחי' כתר הנקי גלגלתא הוא המלביש הארת

And this is because the hairs are drawn from the skull, which canopies and covers the brain. So too above: the level of Keser (the Crown), which is called Gulgalta (the skull), is that which enclothes the radiance of

א"ס ב"ה וממנו נמשך אח"כ ע"י שערות ומזלות אבל בחי' תענוג עליון המלוכש בו הוא בחי' א"ס שלמעלה מעלה מבחי' הכתר וגלגלתא.

the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, and from it [the light] is afterwards drawn down through hairs and mazalos (flows); but the level of the supernal delight that is enlothed in it is the level of the Infinite One, which is far, far above the level of Keser and Gulgalta.

14 וענין הכתר הוא תר"ך עמודי אור שהם תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן, והיינו עד"מ בחי' הרצון שבמצות שהן רצון העליון והרצון הוא בחי' חיצוניות היינו בחי' גלגלתא. שחופה ומלביש על הפנימית והוא בחי' עתיקא.

And the matter of Keser (the Crown) is the 620 pillars of light, which are the 613 mitzvos of the Torah and the seven mitzvos of the Rabbis. That is, by way of analogy, the level of the will that is in the mitzvos, which are the supernal will. And the will is the level of the outer dimension (chitzoniyus), that is, the level of Gulgalta, which canopies and enclothes the inner dimension (pnimiyus), and that is the level of Atika.

15 ועדי"מ באדם שיש לו רצון כמו לנסוע לאיזה מקום למסחור הרי רצון זה הוא רק חיצוניות אבל הפנימית והמכוון הוא התענוג שיתענג מהריוח שירויח במסחור ההוא.

By way of analogy, in a person who has a will, such as to travel to some place for trade: this will is only the outer dimension (chitzoniyus), but the inner dimension (pnimiyus) and the intent is the delight he will take in the profit he will earn in that trade.

וכך בחי' עתיקא תענוג העליון הוא פנימית הרצון שבמצות אלא שהרצון הנקי גלגלתא הוא מלבישו ומעלימו שלא יהיה בגילוי

So too the level of Atika, the supernal delight, is the inner dimension of the will that is in the mitzvos; only the will, which is called Gulgalta, enclothes it and conceals it, so that it should not be revealed,

אלא הרצון בלבד וכענין שתוק כך עלה במחשבה [וכמבואר במ"א בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפ' ציצית].

but only the will; and [it is] like the matter of "Be silent; so it arose in thought." [And as is explained elsewhere, in the explanation on the verse "I am Havayah your G-d" in the section of tzitzis.]

16 וממנו הוא שנמשך אח"כ הארה ע"י צמצום להתלבש בחכמה וזהו ביו"ד נברא העוה"ב בחי' שערות אבא יונק ממזל ולפיכך אינו ממהות עצם התענוג העליון כו'.

And it is from it that a glow is afterwards drawn down, through tzimtzum (contraction), to be enclothed in Chochmah (wisdom). And this is [the meaning of] "With the yud the World to Come was created": the level of hairs; Abba draws nourishment from the Mazla. And therefore it is not of the nature of the very essence of the supernal delight, etc.

[וזהו בורא קדושים ישתבח שמך שמ"ו בגמטריא רצון שמזה מקבלים כל בחי' הקדושים שהוא בחי' חכמה שנק' קדש כו' ועמ"ש ע"פ את שבתותי תשמרו]

[And this is "Creator of holy beings, may Your Name be praised": shemo (His Name) has the numerical value of ratzon (will), for from this all the levels of the holy ones receive, which is the level of Chochmah, which is called kodesh (holy), etc. And see what is written on the verse "You shall keep My Sabbaths."]

והנה דוד שיבח התורה בבחינת היותם רצון העליון שזהו ענין זמירות כמשל שמזמרים זמר א' כמה פעמים מגודל יפיו.

Now, David praised the Torah in the aspect of their being the supernal will, which is the matter of "songs" (zemirots), like the analogy of singing one song many times because of its great beauty.

כך עם היות מעלתם זו שהם רצון העליון. הוא זמר אחד שהרי הוא השבח הכולל של כל המצות שכולן הן רצונו.

So too, although this virtue of theirs, that they are the supernal will, is one song, for it is the all-embracing praise of all the mitzvos, that all of them are His will,

אבל יש לשמוח בזמר זה כל פעם מרוב כל, כי רצון זה הוא למעלה מבחי' החכמה והטעם עד שמבחי' שיערה אחת הנמשכת מהרצון והוא בחי' המזלות כו'

yet one should rejoice in this song every time, more than over an abundance of everything; for this will is above the level of wisdom and reason, to the extent that from the level of a single hair that is drawn from the will, which is the level of the mazalos (flows), etc.,

מזה מתהווים כל העולמות ג"ע התחתון שאמרו עליו מוטב דלידייניה כו' וג"ע העליון עד אין קץ כו' ואפילו חכמה עילאה עדן כנ"ל.

from this all the worlds come into being: the lower Gan Eden, of which they said, "Better that he be judged, etc.," and the higher Gan Eden, without end, etc., and even the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah), Eden, as mentioned above.

17 ולכן אמר על החוקים שהם המצות שכלא טעם ובאמת כל המצות נק' חוקיק' כי אין ערוך הטעם המושג לאמיתית הטעם.

Therefore he said of the statutes (chukim), which are the mitzvos that are without a reason — and in truth all the mitzvos are called "Your statutes," for the reason that is grasped bears no comparison to the true reason —

זמירות היו לי שהיו יקרים מאד אצלו מאחר שהן רצון העליון ומשערה א' בלבד הנמשך ממנו מתהווים כל החכמות והתענוגים שבעולמות אבי"ע כו'.

"have been songs to me": for they were very precious to him, since they are the supernal will, and from a single hair alone that is drawn from it come into being all the wisdoms and the delights in the worlds of Atzilus, Beriah, Yetzirah and Asiyah, etc.

[ונמצא שיבח דוד את המצות במעלתם העליונה יותר מבחינת היותם בג"ע העליון תענוג הנשמות כו']

[It follows that David praised the mitzvos in their supreme virtue, higher than the level of their being in the higher Gan Eden, the delight of the souls, etc.,

שזהו נמשך רק משערה א' לבד הנמשכת מהרצון והכתר בח"ע מקור ושרש הג"ע והוא שיבחם בבחי' היותם רצון העליון עצמן כו'].]

for that is drawn only from a single hair alone that is drawn from the will and Keser (the Crown) into the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah), the source and root of Gan Eden; and he praised them in the aspect of their being the supernal will itself, etc.]

אך מ"מ נענש דוד ע"ז, כי מעלתן זו אינן אלא בחי' חיצוניות שחיצוניותן הוא בחי' רצון העליון וגלגלתא.

Nevertheless, David was punished for this, for this virtue of theirs is only the level of the outer dimension (chitzoniyus), for their outer dimension is the level of the supernal will and Gulgalta.

18 והיה לו לשבח התורה בבחי' פנימיותה שהוא בחי' התענוג עליון שהוא הגבה למעלה מהרצון עליון כנ"ל [וע' באגה"ק ד"ה דוד זמירות קרית להו והלכך גם כו']

He should have praised the Torah in the aspect of its inner dimension (pnimiyus), which is the level of the supernal delight, which is higher, above the supernal will, as mentioned above. [And see Iggeres HaKodesh, the section beginning "David, You called them songs," "And therefore also, etc.,"]

ע"ש והיינו כי הרצון עליון הוא מקור ושרש הנאצלים משא"כ בחי' עתיק כו'] ומצד בחי' פנימיותן

see there. That is, the supernal will is the source and root of the emanations, whereas the level of Atik, etc.] And from the aspect of their inner dimension,

הנה יש תענוג פרטי לכל מצוה בפ"ע כו' ולא כמשל זמר אחד כו' [ועמ"ש בד"ה למנצח על השמינית מענין חיצוניות א"ק ופנימי א"ק].]

there is a particular delight for each mitzvah by itself, etc., and not like the analogy of one song, etc. [And see what is written in the discourse beginning "For the conductor, on the sheminis," on the matter of the outer dimension of Adam Kadmon and the inner dimension of Adam Kadmon.]

19 וזה הי' הגילוי במ"ת דכתיב פנים בפנים דבר הי' שהיה ההתגלות בחינת הפנימית של המצות שהוא בחי' התענוג עליון של אותו הדבור

And this was the revelation at the Giving of the Torah, as it is written, "Face to face Havayah spoke": the revelation was of the level of the inner dimension (pnimiyus) of the mitzvos, which is the level of the supernal delight of that utterance.

ולכן פרחה נשמתם על כל דבור, שכל דבור הי' בו גילוי עונג בפ"ע כו' וגילוי זה דכתיב פנים העליונים היינו ע"י שגם מלמטה היה בחי' החזרת פנים

Therefore their souls flew out at each utterance, for in each utterance there was a revelation of delight of its own, etc. And this revelation of the level of the supernal Face came about because from below, too, there was the level of turning the face around,

דהיינו ע"י ז' שבועות מיצ"מ עד מ"ת שהוא ענין ז' שבועות דספירת העומר (ועיין בפ"י הרמ"ז בזהר ר"פ שמות ד"ב סע"ב בשם המדרש שגם ביצ"מ ספרו ישראל נ' יום למ"ת ועיין בזהר פ' אמור דצ"ז)

that is, through the seven weeks from the Exodus from Egypt until the Giving of the Torah, which is the matter of the seven weeks of the Counting of the Omer (and see the commentary of the Ramaz on the Zohar, at the beginning of Parshas Shemos, folio 2, end of side b, citing the Midrash that at the Exodus from Egypt, too, Israel counted fifty days to the Giving of the Torah; and see the Zohar, Parshas Emor, folio 97),

שהפכו פנימיותם וכל המדות שתהיינה לה' לבדו וכמים הפנים לפנים כי לפי הפנים שמראים מלמטה כן כו'.

in which they transformed their inner dimension and all the emotive attributes (middos), so that they be for G-d alone; and [it is] "as water [reflects] face to face," for according to the face that is shown from below, so, etc.

וכמ"כ עכשיו כתיב ואהיה שעשועים יום יום ע"י ק"ש במס"נ בכל יום ממשיכים מלמעלה גילוי התענוג עליון והתלבשותו בנאצלים כתר וחכמה.

So too now it is written, "And I was a delight (sha'ashuim) day by day": through the recital of the Shema with self-sacrifice (mesirus nefesh) every day, one draws down from above the revelation of the supernal delight and its enclothement in the emanations, Keser (the Crown) and Chochmah (wisdom).

והם הנק' יום יום. (ועיין ברבות שיר השירים ע"פ ראשו כתם פז מענין יום יום) וזהו אני תורתך שעשעתי.

And they are what is called "day by day." (And see the Midrash Rabbah on Song of Songs, on the verse "His head is the finest gold," on the matter of "day by day.") And this is [the meaning of] "I (ani) — in Your Torah I have delighted (shi'ashati)."

שכדי להיות תורתך שעשעתי שיתלבש בחי' התענוג עליון בהרצון עליון הנק' גלגלתא ובחכמה עילאה הנק' עדן הוא ע"י אני,

For in order that there be "in Your Torah I have delighted" — that the level of the supernal delight be en clothed in the supernal will, which is called Gulgalta, and in the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah), which is called Eden — it is through "I" (ani),

דהיינו כשעושה מבחי' אני אין שהוא ביטול היש. ע"י דייקא ממשיכים בחי' שעשועים ותענוג עליון הנ"ל.

that is, when one makes of the level of ani (I) ayin (nothing), which is the nullification of the yesh (something). Through this specifically one draws down the level of sha'ashuim (delight) and the supernal delight mentioned above.

20 ויסוד כל התורה הוא ביטול היש לאין שכשלוקח האתרוג למצוה שורה עליו בחי' אין ורמ"ח מ"ע רמ"ח איברים כמשל האבר שבו נמשך חיות הנפש.

And the foundation of the entire Torah is the nullification of the yesh (something) into ayin (nothing): for when one takes the esrog for the mitzvah, the level of ayin rests upon it. And the 248 positive commandments are 248 limbs, like the analogy of the limb into which the life-force of the soul is drawn.

וגם הנפש מקבלת ממנו כי לולי האבר לא היתה הנפש עושה פעולתה כו' וכך ע"י המצות נעשה ביטול היש לאין וע"י ביטול

And the soul, too, receives from it, for were it not for the limb, the soul would not perform its action, etc. So too, through the mitzvos the nullification of the yesh into ayin comes about; and through the nullification

היש זה מעורר למעלה גילוי אין העליון הוא בחי' תענוג העליון דקמיה באמת כולא כלא חשיבא כי מה שהאדם מבטל עצמו אינו אמת עדיין

of the yesh, this arouses above the revelation of the supernal Ayin, which is the level of the supernal delight, before Whom in truth "all is considered as nothing." For a person's nullifying himself is not yet [the] truth,

אלא שעיי' נמשך גילוי אין כו' [ובאדר"ז דרפ"ח תחלת ע"ב ובגין כך ע"ק איקרי אין והוא למעלה מבחי' גלגלתא כנ"ל ועמ"ש מענין זה ע"פ את שבתותי תשמרו]

but through this the revelation of Ayin is drawn down, etc. [And in the Idra Zuta, folio 288, at the beginning of side b: "And because of this, Atika Kadisha is called Ayin"; and it is above the level of Gulgalta, as mentioned above. And see what is written on this matter on the verse "You shall keep My Sabbaths."]

וזהו ענין שעשועים יום יום כי בכל יום עושה האדם מיש אין מחדש ועיקר בחי' זו ע"י מס"נ בק"ש כנ"ל:

And this is the matter of "a delight day by day," for every day a person makes ayin out of yesh anew; and this level is chiefly through self-sacrifice (mesirus nefesh) in the recital of the Shema, as mentioned above.

21 ג משחקת לפניו בכל עת. ב' עתים הן כנודע שיש כמה זמנים שונים במלי' פעמים עומדת פכ"פ ופעמים עד החזה דז"א ופעמים נקודה תחת היסוד

3. "Playing before Him at all times." There are two times, as is known, for there are several different times in Malchus (sovereignty): sometimes it stands face to face, and sometimes up to the chest of Z'eir Anpin (the emotive attributes), and sometimes a point beneath Yesod (foundation).

והיינו שפעמים מקור נשמות ישראל פנימיותם לה' ופעמים בבחי' אחוריים וכמ"ש עת לחבק ועת לרחוק מחבק [וע' בזהר פ' אחרי דנ"ח סע"א וע"ב]

That is, sometimes the source of the souls of Israel [has] their inner dimension (pnimiyus) toward G-d, and sometimes [it is] at the level of the back (achorayim); as it is written, "A time to embrace, and a time to refrain from embracing" [and see the Zohar, Parshas Acharei, folio 58, end of side a and side b];

כי וימינו תחבקני כתיב ועי"ז גורם שתהיה פנים בפנים [עמ"ש בד"ה חייב אינש לבסומי בפוריא בענין שכפה עליהם הר כגיגית שהוא בחינת וימינו תחבקני כו']

for it is written, "And His right hand embraces me," and through this it brings about that there be face to face [see what is written in the discourse beginning "A person is obligated to become intoxicated on Purim," on the matter of "He held the mountain over them like a barrel," which is the level of "And His right hand embraces me," etc.,

ע"ש וע' בפע"ח שער חג הסוכות] ופעמים עת לרחוק מחבק שהחסדים מכוסים ביסוד אימא ואינן מתגלים ומאירים אלא נעלמים בתוך הבינה.

see there; and see Pri Etz Chaim, Sha'ar Chag HaSukkos (the Gate of the Festival of Sukkos)]. And sometimes [it is] "a time to refrain from embracing," when the Chasadim (kindnesses) are covered in the Yesod of Imma and are not revealed and shining, but are hidden within Binah (understanding).

22 ועי"ז אומרים ופרוס עלינו סוכת שלומך ואותה אנו מבקשים וימינך מקרב חיקך כלה שיצאו החסדים מיסוד אימא שהוא בחי' תשבע"פ ששם האור גנוז ולהיות ימין ה' עושה חיל כו'.

And about this we say, "And spread over us the sukkah of Your peace"; and this is what we request: "And Your right hand, from within Your bosom, bring forth," that the Chasadim come out from the Yesod of Imma, which is the level of the Oral Torah, where the light is hidden, and that there be "The right hand of Havayah does valiantly," etc.

ועל הבי' עתים הוא אומר משחקת כי בכל אי' מישראל יש בחי' מס"נ ורצון לה' אלא שיש מי שהוא כבחי' אחוריים כו'.

And of the two times it says "playing," for in every one of Israel there is the level of self-sacrifice (mesirus nefesh) and will for G-d; only, there is one who is at the level of the back (achorayim), etc.

23 ואעפ"כ גם אז יכול לעבוד עבודה תמה ולמס"נ באחד [ועמ"ש בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך כו' בענין ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך כו']

And even so, then too he can serve with a perfect service and have self-sacrifice (mesirus nefesh) in "One" [and see what is written in the discourse beginning "Remember what Amalek did to you on the way," etc., on the matter of "And your ears shall hear a word behind you, saying, 'This is the way,'" etc.].

ולכן גם ממנו הוא צחוק מביטול היש לאין ועייז מעוררים למעלה גילוי שעשועים עליונים בכתר וחכמה כו'.

Therefore from him, too, there is laughter, from the nullification of the yesh (something) into ayin (nothing); and through this one arouses above the revelation of the supernal delights (sha'ashuim) in Keser (the Crown) and Chochmah (wisdom), etc.

[ושחוק זהו ענין התגלות התענוג ועייז בע"ח שער לידת המוחין פ"ב ושער לאה ורחל פ"ג דשחוק הוא ב"פ אור וכן ואהבת ב"פ אור, וב"פ אור זהו ענין ושמתי כד כד,

[And laughter (sechok) is the matter of the revelation of delight. And see Etz Chaim, Sha'ar Leidas HaMochin (the Gate of the Birth of the Mochin), chapter 2, and Sha'ar Leah veRachel (the Gate of Leah and Rachel), chapter 3, that sechok is twice or (light), and likewise ve'ahavta (and you shall love) is twice or; and twice or is the matter of "And I will make kad kad,"

והיינו כ"ד אותיות שיש בפסוק בשכמל"ו דק"ש שחרית וערבית וכנ"ל שע"י ביטול היש ומס"נ דק"ש נמשך התענוג עליון והשחוק כו'

that is, the 24 letters in the verse "Blessed be the Name of the glory of His kingdom forever and ever" of the Shema of the morning and the evening; and as mentioned above, that through the nullification of the yesh and the self-sacrifice of the Shema the supernal delight and the laughter are drawn down, etc.

וע"ש דפ"ב כ"ד זהו ענין אשת חיל כו' ומזה יובן ענין ימין ה' עושה חיל, ועייז באוצ"ח דנ"ח מענין זה (ועייז בב"י ומ"א ססי תק"ס)

And see there, in chapter 2, [that] 24 is the matter of "A woman of valor (chayil)," etc.; and from this the matter of "The right hand of Havayah does valiantly (chayil)" will be understood. And see Otzros Chaim, folio 58, on this matter. (And see the Beis Yosef and the Magen Avraham at the end of section 560.)

ועכשיו נאמר בתורה משחקת לפניו בכל עת ולעתיד אז ימלא שחוק פינו גם שחוק כחשבון מקור חיים ע"ש

And now it is said of the Torah, "playing before Him at all times," and in the future, "Then our mouth will be filled with laughter." Sechok (laughter) is also equal in number to mekor chaim (the source of life), named for

כי עמך מקור חיים והוא ג"כ כחשבון גימטריא אור א"ס שעל ידי גילוי אור אין סוף ב"ה נמשך התענוג עליון

“For with You is the source of life”; and it is also the numerical equivalent, in gematria, of Or Ein Sof; for through the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, the supernal delight is drawn down,

שהוא מקור חיים מקור התענוגים והתגלות התענוג זהו ענין השמחה והשחוק ועיין בזהר ס"פ וילך ובפ' וירא דקי"ד א' ובפ' חיי שרה דף קכ"ז א' ועיין בלק"ת בישעי' ע"פ ולא בכסף תגאלו מענין ישחק בשי"ן]:

which is “the source of life,” the source of delights; and the revelation of delight is the matter of joy and laughter. And see the Zohar, at the end of Parshas Vayelech, and in Parshas Vayera, folio 114a, and in Parshas Chayei Sarah, folio 127a; and see the Likkutei Torah of the Arizal on Isaiah, on the verse “And not with money shall you be redeemed,” on the matter of Yischak with a shin.]

24 משחקת בתבל ארצו. הארץ הדום רגלי היא המלי ותבל ארצו פי' תבל ב"פ אריה ב"פ יראה דהיינו בחיות ובאופנים.

“Playing in tevel artzo (the inhabited world, His earth).” “The earth is My footstool”: it is Malchus (sovereignty). And “tevel artzo” means: tevel is twice aryeh (lion), twice yirah (awe), that is, in the Chayos and in the Ofanim.

אריה שאג ע"י התבוננות איך שהוא ית' קדוש ומובדל לא כהתלבשות הנפש בגוף כו' וכי בחי' אלו יש בישראל

“A lion has roared” through contemplating how He, may He be blessed, is holy and separate, not like the enclothement of the soul in the body, etc. And these two levels exist in Israel,

כי יש שיש לו נפש דעשיי ויש שיש לו רוח דיצירה [ועי' בזהר ר"פ משפטים דצ"ד ע"ב] ועל שניהם אומר משחקת שמשניהם נעשה שחוק למעלה כנ"ל.

for there is one who has a nefesh of Asiyah (Action), and there is one who has a ruach of Yetzirah (Formation) [and see the Zohar, at the beginning of Parshas Mishpatim, folio 94b]; and of both of them it says “playing,” for from both of them laughter is made above, as mentioned above.

[ובע"ח שער תיקון נוק' ספ"ב פי" ג"כ ענין תבל ב"פ רי"ו אלא דפי' שרומז להמשכה גבוה מאד וכמ"ש ג"כ בפע"ח שער ק"ש שעל המטה פ"ו.]

[And in Etz Chaim, Sha'ar Tikkun Nukva (the Gate of the Rectification of Nukva), at the end of chapter 2, he also explains the matter of tevel as twice 216, except that he explains that it alludes to a very lofty drawing down; and as is also written in Pri Etz Chaim, Sha'ar Kerias Shema She'al HaMitah (the Gate of the Bedtime Shema), chapter 6.

אכן י"ל דהמשכה עליונה זו נמשך ע"י האתעדל"ת דב' בחי' אריה הנ"ל וזהו משחקת בתבל ארצו שמבחי' אתעדל"ת דתבל ארצו שבישראל נמשך בחינת שחוק ותענוג עליון והוא שרש המשכה עליונה שבע"ח ופע"ח שם]:

However, it can be said that this lofty drawing down is drawn through the arousal from below (is- arusa dilesata) of the two levels of aryeh mentioned above. And this is “playing in tevel artzo”: from the level of the arousal from below of “tevel artzo” that is in Israel, the level of laughter and super- nal delight is drawn down; and this is the root of the lofty drawing down [described] in Etz Chaim and Pri Etz Chaim there.]

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likkutei-torah/bamidbar/20/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok